AMKE

Asiantuntijalausunto

15.1.2019

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Viite HE 157/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Ammattiosaamisen kehittämisyhdisty AMKE ry:n lausunto hallituksen esitykseen liikenteen ammattipätevyyslainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen tavoitteena on yhtenäistää ja selkeyttää lainsäädäntöä sekä vähentää byrokratiaa eri liikenteen muotoja koskevassa lainsäädännössä. Tämä nk. liikennekaari on edennyt kolmanteen vaiheeseen, jossa muutettaisiin tieliikenteen ammattipätevyys-sääntelyä niin, että ammattipätevyyden suorittamisessa otetaan perustason ammattipätevyyskoulutusten rinnalle käyttöön pelkkien kokeiden suorittamiseen perustuva vaihtoehto, johon ei sisälly vaatimusta määrämuotoisesta koulutuksesta.

Kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2003/59/EY maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta. Ammattipätevyys vaaditaan maantie-kuljetuksia kuorma- tai linja-autoilla suorittavilta kuljettajilta.

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys, AMKE ry pitää lainsäädännön uudistamistavoitteita hyvinä, mutta samalla tulee huolehtia siitä, että liikenneturvallisuus ei vaarannu. Lisäksi koulutusmarkkinoille ei saa syntyä lainsäädännöstä ja sen soveltamisesta johtuvaa kilpailun vääristymistä. On tärkeää, että em. asioita seurataan lainsäädännön tultua voimaan.

AMKE ry haluaa nostaa esiin lainsäädäntöehdotuksesta seuraavia näkökohta:

Tieliikenteen ammattipätevyydet

AMKE pitää hyvänä, että koulutusvaihtoehtojen rinnalle nostetaan koevaihtoehto. Lisäksi pidämme hyvänä, että opetus- ja kulttuuriministeriö edelleen myöntää luvan ammatillisen koulutuksen järjestäjille kuljetusalan perustason koulutukseen. Osaamisperusteisuuden vahvistuminen liikenteen ammattipätevyyksien suorittamisessa on jo osa ammatillista koulutuksen osaamista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymissä koulutuskeskuksissa annettavaan perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvien teoriakokeiden ja koevaihtoehdon mukaisten perustason ammattipätevyyskokeiden järjestämisestä vastaisi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukainen työelämätoimikunta, koska ammattipätevyydet on sisällytetty ammatillisten tutkintojen osaamisvaatimuksiin.

Tämä työelämätoimikunnalle asetettu tehtävä on poikkeuksellinen. Opetushallituksen tulee valvoa, että ko. työelämätoimikunta kohtelee kaikkia toimijoita tasapuolisesta eikä pääsee syntymään esimerkiksi jääviysongelmia.

AMKE ry pitää tärkeänä, että eri toimijoiden toteuttamat koejärjestelyt ovat yhteismitallisia. Lisäksi kilpailutuksen tulee olla läpinäkyvää, kaikille osapuolille yhdenvertaista ja sen tulee perustua ensisijaisesti laadullisiin kriteereihin.

Puolustusvoimilla on tärkeä rooli ammattipätevyyskoulutuksessa ja on perusteltua, että pääesikunnalle annetaan itsenäinen rooli koulutuksen ja koejärjestelyiden toteuttamisessa. Niiden tulee kuitenkin olla yhtenäisiä muiden toimijoiden kanssa. Mahdollisen kilpailutuksen tulee noudattaa yleisiä julkisille hankinnoille asetettuja ehtoja.

Merenkulun ammattipätevyydet

Pidämme tärkeänä, että myös merenkulun ammattipätevyyksien suorittamiseen otetaan käyttöön koevaihtoehto (näyttö).

Vaadittavan merenkulun pätevyyden saamiseksi merenkulkijan on muun muassa suoritettava vaadittu koulutus sekä hankittava tarvittava määrä meripalvelua. Esitämme, että vaihtoehdoksi ammattipätevyyden saamiselle hyväksyttäisiin myös Liikenteen palveluista annetun lain 10 luvun 4 §: 3. momentin mukainen Kotimaanliikenteen laivurintodistus, jossa meripalveluvaatimus on 4 kk. Tällöin täyttyisi myös viranomaisen tarve perehdytykseen viranomaistehtävistä ja kalustokohtainen perehdytys, jos meripalvelu suoritetaan viranomaisen kalustolla.

Viranomaisten oman koulutuksen luominen voi olla hyvä ratkaisu viranomaisten erityiseen työhön perehtymisen kannalta. Mielestämme koulutus- ja kouluttajavaatimukset tulee kuitenkin olla yhteneväiset muun merenkulkualan koulutuksen kanssa. Nykyisellään viranomaiset voivat suorittaa maksutta kuljettajan, koneenhoitajan tai kotimaanliikenteen laivurin koulutuksen toisen asteen oppilaitoksessa merenkulkualan perustutkinnon tutkinnon osan.

Taksinkuljettajan koe

Taksinkuljettajatutkinnossa luovutaan paikallistuntemusosiosta. Tämä muutos on perusteltu, koska taksien toiminta-alueiden säätely vapautuu. Lisäksi teknologia helpottaa perille pääsyä oikeaan osoitteeseen. Myös työvoiman saatavuus helpottuu. Taksinkuljettajilta tulee kuitenkin edelleen vaatia turvalliseen ajoon ja asiakaspalveluun painottuvaa osaamista ja koetta.

Ystävällisesti,

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Saku Lehtinen
asiantuntija

Lisätiedot toimitusjohtaja Veli-Matti Lamppu, 050 344 2554, veli-matti.lamppu@amke.fi